

N. pr. Društvo ima 500 članov, članski prispevek je 5 Din; računa za posmrtnino = $500 \times 5 \text{ Din} = 2500 \text{ Din}$.

Pravico do posmrtnine si pridobi član s 6mesečno karenčno dobo, to je za umrlega člana se izplača posmrtnina le tedaj, če je preteklo od vpisa v društvo pa do smrti vsaj 6 (šest) mesecev.

V. Starostna razpredelnica s procenti za odpravnino v prehodni dobi.

Starost (let)	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Procent	100	95	90	85	80	75	70	65	60	55	50	45	35	25

V normalni dobi je odpravnina za vse enaka kot posmrtnina. Sprejema se za člane otroke v starosti od 6 do 10 let, izjemoma še od 11 do 17 let, ki pa doplačajo vse članske prispevke od 11. leta dalje. Otroke v starosti od 17 let in višje se v normalni dobi ne sprejema (sprejem mogoče samo v l. 1931. do 1933). Normalna doba se prične z letom 1940. (Gl. III. Normalna doba!)

VI. Članska vplačila.

Vplačila so prav taka kot izplačila, in sicer: za posmrtnino določeni članski prispevek, za odpravnino pa do konca l. 1939. le del članskega prispevka. (Gl. V. Starostna razpredelnica s procenti!)

N. pr.: Določeni članski prispevek znaša 5 Din. Vplačila za odpravnino članov v l. 1935.: Odpravnino dobe člani, ki so v l. 1931. vstopili po 16 let stari. Procent za nje je

Šolske zgradbe v Prekmurju.

V Prekmurju je sedaj najbolj aktualno in pereče vprašanje, zidanje novih šolskih poslopj. Pretežna večina šolskih zgradb ne odgovarja več svojem namenu, to so namreč stara, podrti, vlažna in temna poslopja, ki ne ličijo več šolskim poslopjem.

Stare šolske zgradbe pa nimajo tudi dovolj prostorov in je skrajni čas, da se odpravijo vse ovire, ki stoje na poti rednega razvoja našega šolstva. Vključ skrajni potrebi zidanja novih šolskih poslopj, se je z zidavo odlagalo od leta do leta, dokler ni posegel vmes zakon o narodnih šolah. Ta zahteva šolske zgradbe modernejšega stila in pokazalo se je, da morajo pri nas skoraj vse vasi zidati nova šolska poslopja. Tu in tam se je že z delom pričelo, zato ne bo odveč, ako pred končno odločitvijo spregovorimo o naših šolah in šolskih okoliših.

Bivši madžarski režim je uvedel pri nas sistem enorazrednih šol. V vsako vas šolo, to je bilo nekako geslo. Ta sistem je gotovo imel svoj cilj pa tudi svoje uspehe, o katerih tu ne bomo razpravljali. Obstojal je in danes še obstoji v sleherni vasi šola in načeti hočemo vprašanje: ostanemo li tudi mi pri tem sistemu, ali pa bomo združili več vasi v en šolski okoliš.

Po osvobojenju so bile skoraj vse naše šole razširjene, a ostala so stara poslopja z istimi šolskimi prostori. Stara poslopja bomo zamenjali z novimi, modernimi stavbami, ki bodo odgovarjala časovnim zahtevam nove šole. Stojimo tedaj pred izredno važno odločitvijo in kakor se sedaj odločimo in s tem ustvarimo temelj bodočemu šolstvu, na tem temelju se bo šolstvo razvijalo.

Prevladuje mnenje, da opustimo stari sistem, nasprotno, naj postavi več vasi skupaj lepo, moderno šolsko zgradbo, ki bo odgovarjala večrazredni in višje organizirani šoli. To mnenje je pravilno in ta zahteva je upravičena. Ne razdvajati, združevati je treba šolstvo, da bo vsestranski uspeh šole tem večji.

Pri zidavi novih šolskih poslopj so — za libog — odločilni finančni razlogi. Breme pade na ramena ljudstva, zato hoče to imeti tudi prvo besedo. Ljudsko mišljenje pa je povečini tako, da hoče imeti vsaka vas svojo šolo. K tej miselnosti navaja narod tudi to, da je sleherna vas s svojimi 30 hišami že tudi upravna jedinica — občina. Na ta način se posamezne vasi nekako lokalizirajo, ustvarja in vzgaja se duh razdvojenosti in separatizma; ljudje ne marajo imeti ničesar skupnega.

Iz Češkoslovaške.

STROKOVNE KOMISIJE ZA SPREJEM MANJNADARJENIH OTROK V ČEŠKE POMOŽNE ŠOLE ALI RAZREDE.

Češkoslovaško ministrstvo šolstva in narodne prosvete je izdalo odredbo, kako se ustanavljajo in kako uradujejo strokovne komisije za sprejem manjnadarjenih otrok v pomožne šole, o katerih govori novi zakon o pomožnih šolah.

Strokovna komisija se ustanovi za vsako javno pomožno šolo ali razred. V večjih mestih se lahko ustanovi ena komisija za več bližnjih pomožnih šol ali razredov. Člani komisije so:

- a) predsednik,
- b) okrajni ali šolski nadzornik,
- c) eden izmed učiteljev pomožne šole,
- d) učitelj javne krajevne osnovne šole in
- e) v kolikor je mogoče zastopnik okrajnega socialnega skrbstva.

Predsednika in vse člane komisije imenuje za dobro treh let okrajni šolski odbor po zaslišanju krajevnega šolskega sveta. Za državne manjšinske pomožne šole imenuje komisijo ministrstvo samo.

Članstvo v komisiji je častno brez prave na plačilo. Sklepa z večino glasov. Predsednik glasuje samo pri enakosti glasov in

50%. Zato je vplačilo za odpravnino 50% od 5 Din = 250 Din. ltd.

VII. Posebna vplačila.

Za hitra in točna izplačila je potreben rezervni fond, ki bi nastal a) iz sprejemnih pristojbin, n. pr. pristopnina, vpisnina, upravna, letnina, stroški za pravila in poštino itd.; b) iz doplačil starejših priglasevcev (gl. odst. III.); c) iz neporabljenih prispevkov izključenih in izstopivših članov. Spočetka društvo ne bo imelo rezervnega fonda, potrebno bo, da bodo člani vplačali nekaj smrtnih slučajev v naprej.

VIII. Mogoče spremembe k raznim oddelkom.

K odd. III.: Priglašenci od 12. do spolnjenega 17. leta se sprejemajo v normalni dobi le z doplačilom k sprejemnim pristojbinam, in sicer:

za dobo od 11. do 13. leta — doplačilo	100 Din
„ „ od 14. do 16. „ — „	200 „
„ „ od 17 do 19. „ — „	300 „

Nad 19 let starih priglasevcev društvo ne sprejema.

K odd. IV.: Karenčna doba 6 mesecev odpade, posmrtnina se izplača po vsakem članu ob smrti.

K odd. V.: Višji ali nižji procent za odpravnino ali združitev več letnikov v razrede z enakim procentom.

Nekaj splošnih pripomb k temu načrtu podam ob sklepu (po načrtu B) v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

IV. Kocijančič.

odločitev naznani predsednik staršem ali njihovim namestnikom pismeno, čeprav so bili takoj po seji morda ustmeno o tem obveščeni. Proti odloku komisije je mogoča v roku 15 dni pritožba na ministrstvo šolstva in narodne prosvete.

O delu komisije se vodi zapisnik, ki ga podpiše predsednik in vsakokratni zapisnikar. Zapisnik in priloge se hranijo pri upravi pomožne šole ali razreda, ki jo določi okrajni šolski urad. Izdatke, ki so v zvezi z uradovanjem, krije uprava pomožne šole ali razreda iz svojega rednega letnega proračuna.

E. Lippert — Albin Lajovic.

NOVI NORMALNI UČNI NAČRTI ZA ČEŠKOSLOVAŠKE OSNOVNE ŠOLE.

Minister šolstva in narodne prosvete dr. Ivan Derer je izdal nove normalne učne načrte za osnovne šole na Češkem, Moravskem Slezkem in na Slovaškem. V Podkarpatski Rusiji bodo ti načrti prilagojeni posebnim prilikam te dežele. Učni načrti so se delali od jan. 1925. in končno besedilo je določila komisija šolskih nadzornikov in šolskih strokovnjakov, ki so jo vodili deželni šolski nadzorniki. Ti načrti so veljavni zaenkrat za tri šolska leta, in sicer za: 1930./31., 1931./32. in 1932./33. Študijski oddelek ministrstva šolstva nosi brigo, kako se bodo ti načrti obnesli in pripravi v pravem času besedilo definitivnih učnih načrtov. Na podlagi normalnih učnih načrtov izdelajo učiteljski zbori podrobne učne načrte in določijo pod vodstvom šolskega nadzornika, kako naj bi se ohranila potrebna enotnost načrtov. Še nadalje naj se rabijo dosedanje učne knjige, iz katerih naj učitelji napravijo z ozirom na nove načrte potrebno izbiro učne snovi. Izmenjava učne knjige je dovoljena le tedaj, če se je dosedanja knjiga rabila že najmanj pet let.

Razdelitev šolskih let v novih učnih načrtih je sledeča:

Nižja stopnja obsega 1. in 2. šolsko leto, na enorazrednicah in dvorazrednicah pa 1., 2. in 3. šolsko leto.

Srednja stopnja obsega 3., 4. in 5. šolsko leto, na eno in dvorazrednih šolah pa 4. in 5. šolsko leto.

Višja stopnja ima 6., 7. in 8. šolsko leto. Na enorazrednicah se delijo otroci na 4 oddelke, ki se razven 1. šolskega leta, ujemajo s posameznimi stopnjami. Na dvorazrednicah so otroci nižje stopnje v I., otroci srednje in višje stopnje v II. razredu. Trirazrednice imajo v prvem razredu 1. in 2. šolsko leto, v II. razredu 3. in 4., v III. razredu pa 5. do 8. šolsko leto. Štirirazrednica ima v I. razredu 1. šolsko leto, v II. razredu 2., v III. razredu 4. in 5., v IV. razredu pa 6., 7. in 8. šolsko leto. Petrazrednica ima v I. razredu 1. šolsko leto, v II. razredu 2., v III. razredu 3., v IV. razredu 4. in 5. šolsko leto in v V. razredu 6., 7. in 8. šolsko leto.

Pričujoča razpredelnica ponazoruje razdelitev tedenskih učnih ur za osemrazrednice:

UČNI PREDMET	R A Z R E D							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Verouk	2	2	2	2	2	2	2	2
Občanski nauk in vzgoja	—	—	2/2	2/2	2/2	1	2	2
Učni jezik	14/2	8	8	8	8	7	6	6
Nazorni nauk	10/2	—	—	—	—	—	—	—
Domovinoznanstvo	—	—	6/2	3	4	—	—	—
Zemljepis, zgodovina	—	—	—	—	—	2	3	3
Prirodopis in prirodoslovje	—	—	—	—	—	2	3	3
Računstvo in geometrija	6/2	4	4	4	4	4	4	4
Risanje	—	—	1	2	2	3(2)	3(1)	3(1)
Pisanje	—	2/2	2/2	1	1	1	—	—
Petje	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
Telovadba	4/2	4/2	2	2	2	2	2	2
Deška ročna dela	—	—	2/2	1	1	2	2	2
Žrd z gospodinjstvom	—	—	3	3	3	6	6	6
Dečki tedensko	20	23	24	25	26	27	28	28
Deklice tedensko	20	23	26	27	28	30	30	30

Številke v oklepaju veljajo za deklice.

E. Lippert — Albin Lajovic.

Mladinska Matica.

Uprava Mladinske Matice je začela v tork 17. t. m. razpošiljati knjige. Vsi naši poverjeniki, ki prejmejo knjige po železnici ali avtih za več okoliških šol, prejmejo še posebno pismeno obvestilo. Ravno tako bodo avizirane vse te okoliške šole, da lahko pravočasno in na označenem mestu dvignejo knjige za svoje naročnike.

Eventualne reklamacije naj se nemudoma sporoče, da se vsa ekspedicija čim prej uredi.

Učiteljski pravnik.

—Š Državni uslužbenci in verske doklade. Oddelek za davke finančnega ministrstva je z odločbo od 27. decembra 1929., št. 69.056 sporočil pristojnim oblastvom, da so državni uslužbenci dolžni plačevati verske doklade za veroizpoved, kateri pripadajo. Zaradi različenega tolmačenja čl. 127. uradniškega zakona so nastale namreč nejasnosti, katere je treba z avtentičnim tolmačenjem odpraviti. Zneski teh verskih do-

klad namreč niso vstavljeni v samoupravne proračune, temveč so določeni v proračunih cerkveno-občinskih avtonomnih ustanov do tične konfesije. Zato teh specialnih verskih doklad, ki so namenjene za vzdrževanje bogoslovnih naprav in kritje stroškov le teh, ni mogoče enako obravnavati, kakor ostale doklade, o katerih je govor v navedenem členu 127. uradniškega zakona. — »Naš Glas«.

—Š Zdravljenje državnih uslužbencev v bolnicah. Po pravilniku o bolnicah od 18. decembra 1928. se morejo državni uradniki zdraviti v javnih (t. j. državnih, samoupravnih in privatnih) bolnicah v I. in II. razredu samo tedaj, če vnaprej plačajo razliko med takso za zdravljenje v III. razredu in takso tistega razreda, v katerem se žele zdraviti. — Oddelki bolnic morajo določiti po en prikladen prostor, v katerega se prvenstveno morajo namestiti bolni državni uslužbenci (čl. 48.). — Za zdravljenje in nego v bolnicah se do nadaljnjega odločbe plačuje v I. razredu 100 Din, v II. razredu 75 Din, v III. razredu 25 Din. Taksa se mora plačevati za deset dni naprej (čl. 47.). Ambulantno zdravljenje je brezplačno (čl. 43.). — To naznanjamo vsem članom kot odgovor na mnoga ustna in pismena vprašanja. — (Iz zagrebškega »Našega Glasu«.)

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

En gros.

En detail.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

Stanovska organizacija UJU

Iz društev:

Vabila:

= LITIJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v ponedeljek dne 23. junija 1930. ob 9/9. uri dopoldne na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Poleg običajnih točk dnevnega reda obravnava: 1. Učiteljska gospodarska poslovalnica. 2. Volitev delegatov za obe učiteljski skupščini. 3. Poročilo o zadnji seji širjega sosveta v Celju. 4. Pravilnik k zakonu o narodnih šolah. Sklep zadnjega občnega zborovanja sem bil prisiljen izpremeniti z ozirom na čas in druge okoliščine in toliko, da imamo zadnje in otvoritveno zborovanje v Ljubljani, sicer pa prvič v naši prijazni Višnji gori. Ta, kaj po prihodu vlakov odborova seja. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe.

Predsednik.

= LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v petek 20. t. m. ob 9/20. uri na I. mestni deški osnovni šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, došli dopisi in navodila delegatom za pokrajinsko in državno skupščino. 2. Razgovor o sestavi statistike izvenšolskega dela ljubljanskega učiteljskega. 3. Slučajnosti. 4. Po zborovanju tovariško-prijateljski sestanek. — Ker je to poslednje zborovanje v letošnjem šolskem letu, vabi odbor vse članstvo k udeležbi. — Odbor.

Poročila:

+ LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto 17. maja t. l. na II. mestni deški osnovni šoli.

Tov. predsednik otvoril ob določeni uri zborovanje, pozdravi navzoče, posebej še predavatelja dr. Fr. Misa, ki je kljub uradni prezaposlenosti prevzel zdravstveno-vzgojno predavanje. Ob tej priliki konstataira žalostno, a resnično dejstvo, da je v društvu 195 članov, od katerih je pa navzočih komaj polovica. V resnici jih ni bilo niti toliko, ampak le 47%. Pred prehodom na dnevni red omeni izpremembo dnevnega reda v toliko, da bo takoj v začetku predavanje, temu sledi poročilo tov. Iv. Dimnika, nato volitve, situacijsko poročilo, predlogi in nasveti.

1. Dr. Fr. Mis je z njemu lastno živahnostjo poljubno-znanstveno tolmačil vprašanje: »Ali intenzivno duševno delo res povzroča živčno in fizično preobremenitev, iz katere sledi toliko raznih bolezni, nesreč, nezadovoljnosti itd.?« Predavatelj je s pomočjo konkretnih zgledov dokazoval, da ne izvirajo vse zle posledice, ki se često pripisujejo prenapornemu duševnemu delu, iz istega, ampak je njih izvor iskati v človeku samem ali njegovi okolici. Predpogoj, da duševno delo človeka ne preobremenjuje, mu ne greni življenja in ne izpodkopa zdravja, je sposobnost, red in točnost v službi, redno življenje, zadovoljnost in veselje do dela. — Po predavanju je dodal g. doktor na vprašanja nekateri pojasnila, nakar se mu je predsednik v imenu učiteljskega zahvalil s prošnjo, da nam tudi v prihodnjem šolskem letu ne odtegne svoje naklonjenosti.

2. Poročilo tov. Iv. Dimnika se je nanašalo na delo ankete, ki je v ministrstvu prosvete sodelovala pri sestavi pravilnikov. Članstvo je sprejelo poročilo z odobravanjem na znanje.

Upravitelji in upraviteljice! Ko bodele naročali šolske potrebščine naročite vse le potom Učiteljske gospodarske poslovalnice!

3. a) Delegati za pokrajinsko skupščino so: Petrovec Ciril, Kumelj Metod, Polak Marija in Cegnar Ivanka; namestniki pa: Zupančič Drago, Sežun Andrej, Likozar Jožica in Gabrček Vida. b) Delegati za državno skupščino: Mlekuž Vekoslav, Engelman Mirna, Marok Alojzij in Vode Angela; namestniki pa: Mihelič Josip, Levec Ana, Rupnik Vinko in Čeh Štefanija.

4. V situacijskem poročilu je omenil tovariš predsednik vse važnejše organizacijske zadeve, zlasti je povedal točno poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru. Predvsem je pojasnil zadevo celjskega društva in UGP. Ob tej priliki je apeliral na stanovsko zavednost onih članov, ki še niso plačali pristopnine in vpisnine — 5 + 2 Din — s prošnjo, da poravnajo to vsaj do konca šolskega leta. Ko je še omenil sejo glavnega odbora, razstavo v Beogradu — pripravo in odposiljanje izdelkov — odpis dolga Učit. tiskarne, je končno izrekel v imenu ljubljanskega učiteljskega društva za prekrasne uspehe na turneji po Češkoslovaški. Med čitanjem došlih dopisov je bila posebno živahna razprava glede spomenice izboljšanja materialnega položaja učiteljskega ob priliki revizije uradniškega zakona, o vlaganju prošnje za napredovanje v položajni plači, o Mladinski Matici in »Našem rodu« in o reorganizaciji učiteljske organizacije v zmislu dopisa sreskega učiteljskega društva iz Banja Luke br. 24.

5. Predlog novomeškega učiteljskega društva glede plačevanja potnine delegatom za seje širjega sosveta in pokrajinsko in državno skupščino iz glavne blagajne se z ozirom na proračun poverjenstva z 71. glasovi večine odkloni. Ker je vsled obširnega programa odpadlo poročilo o sestavi statistike izvenšolskega dela ljubljanskega učiteljskega društva, pripomni predsednik, da pride zadeva v razpravo pri prihodnjem večernem zborovanju dne 20. junija t. l. ob 8. uri na 1. mestni dekliski osnovni šoli.

Mlekuž V., t. č. preds. Mihelič J., t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je zborovalo dne 4. junija 1930. v Bogojini.

V srezi je 118 učiteljev, včlanjenih je 84; navzočih je bilo 39. kljub slabemu vremenu.

Predsednik otvori zborovanje ob 10. uri. Pozdravlja g. dekana Bašo, ki se je odzval vabilu in prišel k zborovanju kot predavatelj. Pozdravil je tudi upokojenega tov. Benkoviča kot gosta. Nato se je spomnil odhajajočega sreskega nadzornika Leo Cepudra. Predsednik je opisal na kratko njegovo življenje ter ga karakteriziral kot tovariša in kot nacionalno-kulturnega delavca v Prekmurju. Vse učitelstvo mu želi na novem mestu iste uspehe in isto ljubezen med učitelstvom, kot jo je imel v Prekmurju.

Novemu sreskemu nadzorniku Izidorju Horvatu čestita k imenovanju ter poudarja naj ga vodi na novi poti tudi iste ideje in načela, ki jih je imel doslej kot nacionalist in dober delavec na kulturnem polju. — Nato je tov. Brelih, šolski upravitelj v Bogojini, nastopil s svojimi učenici z rokotvornim posukom. S svojim nastopom je pokazal tovariš veliko spretnost in izvežbanost svojih učencev ter svoje neumorno delovanje v šoli. Predsednik se mu za nastop prav iskreno zahvali. — Čitanje zapisnika je na željo članstva odpadlo.

Tovariš tajnik prečita dopise. Članstvo je izražalo svoja stališča, katera naj zastopajo delegati na skupščinah. Predvsem se je debatiralo o »Našem rodu«, v katerega so posegali tov. Drekonja, Izidor Horvat, Peter nel in Bela Horvat. Nadalje so se še izražale misli o Učit. domu in o Zvezi državnih nameščencev.

Tov. tajnik je podal tajniško poročilo ter poročilo o odborovih sejah, iz katerih je bilo razvidno, da je odbor napravil dolg korak naprej v svojem delovanju. Predvsem si je nadel odbor nalogo, da uredi finančno vprašanje društva. Uspehi so vidni. Le nekaj članov je še, ki se branijo plačati zaostalo članarino, a te bo izterjala sodnija. Odbor je na seji sprejel tri predloge, s katerimi se članstvo strinja, in to: 1. Naj bo PRK kot povsem karitativna organizacija prostovoljna. 2. Blagajnik naj na novo pristopivše članke vpiše v mesečno prijavo z naslednjim prvim in ne z dnem vstopa. 3. Vrši se bo v začetku prihodnjega šolskega leta 5dnevni tečaj za ročna dela v štirih krajih sreza, katerega bo vodil tov. Drekonja. Tozadeven program je podal članstvu tov. Drekonja.

Tov. tajnik poroča, da se je odsek za domoznanstvo konstituiral ter da je bil izvoljen za voditelja tega odseka g. sreski šolski nadzornik Leo Cepuder, za zapisničarja pa tov. Bela Horvat.

Blagajnik poroča, da so se dolgovi skrajšali, a da še dolgujemo glavni blagajni. Z ozirom na sklep izrednega občnega zbora poziva članstvo, da poravnajo zaostalo članarino do konca poslovnega leta.

G. dekan Ivan Baša je predaval o psihi Prekmurca. Predavanje je sestavil iz lastnega opazovanja ter podal jasno sliko individualnih svojstev Prekmurca: njegovo mišljenje, življenje, o veri in o gospodarstvu. V domačem tonu podanemu predavanju je vse članstvo pazno sledilo in s tem izražalo svojo zadovoljnost. — Tov. predsednik se je v iskrenih besedah zahvalil predavatelju, narodnemu buditelju v Slovenski Krajini v oni dobi, ko je bila največja nevarnost, da se za tre slovenski živeli v Prekmurju.

Po zborovanju sta se včlanila tov. Milan Kaič in Forstner; le malo je še tovarišev, ki so izven organiziranih vrst. Upajmo, da se v prihodnjem šolskem letu zavedajo tudi ti tovariši svoje dolžnosti.

Peter nel, t. č. preds. Bela Horvat, t. č. tajnik.

Splošne vesti.

— Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani je imela dne 18. junija t. l. ob 8. uri zvečer izredni občni zbor, ki je odposlal sledeče brzojavke:

Kabinetni pisarni Njegovega Veličanstva kralja

Beograd.

Na izrednem občnem zboru Zveze drž. nameščencev in upokojencev v Ljubljani dne 18. junija zbrani zastopniki uradniških organizacij izražajo Njegovemu Veličanstvu kralju svojo neomajno vdanost.

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

Gospodu predsedniku kraljevske vlade generalu Petru Živkoviću

Beograd.

Na izrednem občnem zboru Zveze drž. nameščencev in upokojencev v Ljubljani dne 18. junija zbrani zastopniki Vam izražajo zahvalo za Vaše dosedanje delo za narod in državo ter Vas prosijo nadaljnje naklonjenosti v pričakovanju izboljšanja gmotnega položaja z novim uradniškim zakonom.

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

Gospodu ministru dr. Ninku Periću, predsedniku komisije za revizijo činovniškega zakona v Beogradu.

Na izrednem občnem zboru Zveze drž. nameščencev in upokojencev v Ljubljani dne 18. junija zbrani zastopniki Vam izražajo zahvalo za Vaše dosedanje delo za narod in državo ter Vas prosijo nadaljnje naklonjenosti v pričakovanju izboljšanja gmotnega položaja z novim uradniškim zakonom.

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

Gospodu dr. Mih. F. Jovanoviću, predsedniku Glavnega Saveza državnih činovnika i službenika

Beograd.

Na izrednem občnem zboru Zveze drž. nameščencev in upokojencev v Ljubljani dne 18. junija zbrani zastopniki uradniških organizacij izražajo Glavnomu Savezu svoje zaupanje in Vas prosijo, da delujete še vnaprej v doseganju pravega za dobrobit celokupnega aktivnega in upokojenega državnega nameščenstva in za nujno uzakonitev uradniškega zakona.

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

IZ SEJE OŽJEGA SOSVETA.

Ožji sosvet je na svoji 8. redni seji razpravljal o imenovanju sreskih šolskih nadzornikov in ugotovil:

»Z ozirom na govorice, ki krožijo med članstvom UJU, da je poverjenstvo UJU, odnosno da so posamezni člani sodelovali pri poslednjem imenovanju šolskih nadzornikov, izjavljamo; da niti poverjenstvo UJU niti posamezni člani niso sodelovali pri tem aktu ne pozvano in ne nepozvano.«

— Stanarine učitelstvu, kurivo in dodelitev naravnih stanovanj. Šolske upravitelje poslovodje krajevnih šolskih odborov opozarjamo, da naj zahtevajo izvedbo tega vprašanja od krajevnih šolskih odborov v zmislu zakonitih odredb ter naj se učitelstvo v teh zadevah obrača do njih. Stanovanja, ki ne odgovarjajo, naj učitelstvo sprejme le po pogojno, dokler ne izidejo podrobni predpisi s pravilnikom.

— Navodila za državno šolsko razstavo. V sporazumu s izvršnim odborom se je postavil končni načrt za prireditve razstave UJU v Beogradu. Razstava bo organizirana tako, da bo vse razstavni material urejen in razstavljen po učnih predmetih. Posamezni razredi in posamezne šole bodo prišle do veljave v okviru učnih predmetov. — Ker je razstavni prostor precej omejen, naj se izbirajo za razstavo le najboljši in najizrazitejši izdelki iz posameznih predmetov.

— Slike vseh šol iz Dravske banovine namerava zbrati odsek za razstavo v poseben album in tega razstaviti. Naprošamo ponovno vse šolske upravitelje, da pošljejo potom sreskega šolskega nadzornika ali direktorja poverjenstvu UJU v Ljubljani fotografije šolskih poslopij z imenom kraja in navedejo zgodovinske podatke. Šole, ki ne bodo razstavile ničesar, naj pošljejo na vsak način vsaj sliko šolskega poslopja. Pošljite vse predmete še pred koncem šolskega leta.

— Slavnostna otvoritev državne šolske razstave v Beogradu bo na prvi dan državne skupščine UJU, to je 21. avgusta t. l.

— Tečaj za gospodinjstvo in higijeno za učiteljice. Glavni odbor Podmladka Rdečega križa priredi v Beogradu od 7. julija do 15. avgusta tečaj za gospodinjstvo in higijeno za učiteljice narodnih šol iz vse države. Na tem tečaju bi učiteljice spopolnile svoje znanje iz domače ekonomije, se posebej pa bi se seznanile s praktično uporabo higijene v celokupnem domačem gospodarstvu. Seznanele bi se tudi s šolsko higijeno in organizacijo Podmladka Rdečega križa, da bi potem v šoli na podlagi pridobljenega znanja ustanovile in vodile šolske kuhinje Podmladka Rdečega križa in gospodinske tečaje za članice Podmladka na deželi in v mestu. — Tečaj se bo vršil v moderno urejeni šoli za zaščitne sestre v Beogradu, kjer dobe obiskovalke tečaja brezplačno stanovanje, hrano pa po lastni ceni. — Na tečaj bo sprejetih do 25 učiteljic. Prednost imajo one učiteljice, ki delujejo pri Podmladku Rdečega križa.

no pa po lastni ceni. — Na tečaj bo sprejetih do 25 učiteljic. Prednost imajo one učiteljice, ki delujejo pri Podmladku Rdečega križa.

— Program tečaja za gospodinjstvo in higijeno, ki ga priredi glavni odbor Podmladka Rdečega križa v Beogradu od 7. julija do 16. avgusta. — I. Program gospodinskega pouka. 1. Domače gospodarstvo. — Smoter: Vzgojiti smisel za urejeno in ugodno hišo. Naučiti kako se vrše potrebna dela pravilno in ekonomično, s prihranitvijo časa, truda in sredstev. — Gradivo: Stanovanje, razvrstitev oddelkov in pohištva. Nabava pohištva in ureditev posameznih stanovanjskih oddelkov. Kuhinjska posoda, aparati in jedilni pribor. Najvažnejša domača dela. Tedensko pospravljanje. Veliko pospravljanje. O kurjavi, razsvetljavi, perilu, obleki in obuvalu. — Praktične vaje: Vsa domača dela pri razčenju, pospravljanju in čiščenju stanovanja.

2. O prehrani in življenjskih potrebščinah. Smoter: Spoznati potrebo in način pravilne prehrane, kakor tudi najvažnejše življenjske potrebščine, njihove lastnosti in redilno vrednost. — Gradivo: Elementi fiziologije prehrane. Najvažnejše sestavine hrane, kuhanje, vsakodnevna hrana v primeri z rastjo, zdravjem in delom. Kalorijska vrednost hrane; razdelitev po redilnosti in prebavi. Pripravljanje hrane. Potreba raznovrstnosti hrane. Razdelitev dnevne hrane na obroke. Sestavljanje jedilnega lista. Poletna in zimska hrana, post. Čista in zdrava hrana. Bakterije, glive in drugi paraziti v mesu in drugih življenjskih potrebščinah. Hrana za bolnike; hrana za otroke. Higijena kuhinje in jedilnice. Klet, pomivalnica, gnojšče. Muhe in vzroki njihove množitve. Ostale kuhinjske škodljivosti in način njihovega uničevanja. Najvažnejše življenjske potrebščine: meso, mleko, in mlečni izdelki, sadje, začimbe, sladkor, jajca, mast in olje, žito in moka, zelenjava, sočivje, kava in surrogati, čaj, kakao. Alkohol in alkoholne pijače. Slaščice. Izvor, kvaliteta in falsifikati življenjskih potrebščin. Praktične vaje: Sestavljanje jedilnega lista, nabavljanje potrebščin in ostala praktična dela. — 3. Kuhanje in konzerviranje. Gradivo: Okusna in redilna jedila; jedila za otroke in bolnike; mesenje kruha in razne vrste testa; konzerviranje sadja in sočivja. Serviranje jedil in pripravljane mize; red okoli mize. Ureditve šolske kuhinje Podmladka Rdečega križa. — II. Program dela in higijene. 1. Dolžnosti učitelja in saniteta šole same, a) Vsakodnevni pregled otrok, in sicer: kože, zob, oči, ust, grla, žlez, nosa, ušes, pljuč in srca. b) Pregled čistoče telesa in obleke in merjenje otrok. c) Pregled otrok zaradi ugotovitve znakov kužnih bolezni. d) Briga za prehrano onih otrok, katerih domovi so zelo oddaljeni od šole. Potreba osnivanja šolskih kuhinj PRK. d) Vaje: odmor, sprehod, tekanje, razni sporti, razne igre, telovadba, vaje v dihanju. e) Saniteta: razsvetljava, ogrevanje, zračenje, preskrbovanje z vodo, stranišča, garderobe, umivalnice, igrišča, šolski vrtovi PRK. Šolska zgradba in dvorišče. Šolske lekarne PRK za prvo pomoč. Šolske poliklinike. f) Šolska oprava: klopi in sedeži, položaj pri sedenju, premakljiva naslonjaka za knjige, položaj zvezka pri pisanju. g) Prva pomoč v slučajih nesreče. — Specifični simptomi na bolezni, ki se največkrat pojavljajo. Oslovski kašelj. Ošpice. Škratlina. Difterija. Trebušni tifus. Vodene koze (Variole). Garje. — 2. Šolska higijena. 3. Dietetika. 4. Prva pomoč. 5. O kužnih boleznih. 6. Šolska higijena. 7. Psihične otroške lastnosti.

Glavni odbor PRK.

J. MAČEK

LJUBLJANA
v oblekah in površnikih Aleksandrova
na je cenejši cesta št. 12.

— Društvo upokojenega učiteljskega društva UJU. Kljub večkratnim opominom je še mnogo članov(ice), ki še niso poravnali članarine. To je sedaj naš zadnji opomin. Kdor ne bo do 1. julija t. l. poravnal članarine, bomo izterjali zaostalo članarino sodnijskim putem, kar je sklep zadnje odborne seje z dne 14. junija 1930. — Peter Golobič, blagajnik.

— Učiteljem, ki so v počitniških tečajih v Ljubljani. Mesečno sobo dobe za dobo tečaja lahko do trije učitelji. Naslov pri upravi »Učit. Tovariša«.

— 20letnica mature na mariborskem moškem učiteljsku. Na moje svojačasno vabilo, objavljeno v tem listu glede načrta, kdaj, kje in kako naj bi praznovali 20letnico naše mature, sta se odzvala samo dva tovariša, ostalih 14 molči. Sporočite mi takoj vsaj, če soglašate s sklepom, ki bi ga tozadevno pri nalašč v ta namen sklicanem sestanku sklenili tovariši tega letnika, ki službujejo v Mariboru in okolici, kateri sklep seveda takoj objavim. Tovariški pozdrav — Vauda Mirko, šolski upravitelj, Šmarjeta ob Pavnici.

— Maturantinja državnega ženskega učiteljskega društva UJU. Vabim, da se udeležite sestanka ob petletnici mature dne 3. julija v Ljubljani po prihodu jutranjih vlakov okrog 9. ure v hotelu Miklič pri gl. kolodvoru. O nadaljnjem se pogovorimo. — Mila Andolšek, Karlovica, Vel. Lašče.

Drogerija „ADRIA“

LJUBLJANA 1
SELENBURGOVA 1 Mr. Ph. S. Borčić

priporoča svojo veliko zalogo foto-aparatur in potrebnih kakor tudi kozmetične parfumerijske artikole, ki se dobijo v največji izbiri.

Lika tovarna JOS. REICH.
Obleke kemično čist, barva, pliša in

Doiočbe iz projekta obrtnega zakona glede obrtno-nadaljevalnih šol.

Čl. 179.

(1) Za učnike se mogu primati samo oni koji nisu mlađi od 14 godina a svršili su bar četiri razreda osnovne škole ili su inače stekli pismenost i koji su telesno sposobni za dotični obrt, što će dokazati pri sklapanju ugovora svedočbama i lekarskim uverenjem. Lekarski pregled obavlja nadležni školski lekar besplatno.

(2) Ministar trgovine i industrije ovlašćuje se da može u cilju izabranja obrtne struke i upućivanja učenika na rad osnovati posebni zavod koji će pre zaključivanja ugovora o učenju obavezno davati svoje mišljenje o sposobnosti i naklonosti učenika u pogledu uposlenja.

Čl. 220.

(1) U svakoj opštini u kojoj ima 50 u registru upisanih učenika (šegrti) ima se na njen teret, po odobrenju bana, osnovati obrtna produžna škola. Ovu školu su dužni pozlažiti učenici radi teorijskog i praktičnog usavršenja u obrtnom radu.

(2) U opštinama u kojima ima iz zanatske (odnosno fabričke) i trgovačke struke po 40 učenika, ili ako ima toliki broj učenika ženskog pola, koji su obavezni na pohađanje škole, osnivače se u ovim školama zasebna odeljenja: Zanatsko, trgovačko, odnosno žensko.

(3) Ako u pojedinim opštinama ima više od 25 a manje od 50 učenika osnivače se na teret opštine posebni obrtni stručni kursevi (tečajevi).

(4) Ovakvo osnovane obrtne produžne škole nastaviće rad i u slučaju ako se broj učenika povremeno smanji i spadne ispod označenog broja obveznika. Obrtna produžna škola će se ukinuti samo u slučaju ako bi se za vreme od dve uzastopne godine broj učenika stalno snižavao ispod označenog broja.

(5) Školsko obrazovanje učenika u opštinama u kojima nema 25 učenika i u kojima nema obrtnih produžnih škola ili kurseva, regulisaće se sporazumno i između Ministra trgovine i Ministra prosvete, tako da će učenici pohađati opšte produžne škole koje u mestu postoje.

Čl. 221.

(1) Obrtne produžne škole mogu, pored opština, osnivati Komore, udruženja i obrtna preduzeća. U opštinama u kojima postoje ovakve škole čiji se nastavni plan poklapa sa nastavnim planom opštinske obrtne produžne škole, opštine se oslobađaju od obaveza osnivanja, odnosno daljeg izdržavanja svoje škole. U ovom slučaju moraju se pobrojane korporacije i preduzeća u svemu pridržavati odredaba ovog zakona. Posebne obrtne kurseve tečajeve mogu da osnivaju i privatna stručna lica. Za osnivanje svih tih škola i kurseva potrebno je posebno odobrenje nadležnog bana koji će u okviru odredaba Zakona odobravati nastavne osnove.

(2) Osnivanje obrtnih škola i kurseva, koji se osnivaju na državni trošak, ili koje preuzima država pod svoju upravu odobravaće Ministar trgovine i industrije.

Čl. 222.

(1) Opštinske obrtne produžne škole izdržavaju opštine i one su dužne da za to potrebna sredstva predvide u svom budžetu prema prethodno odobrenom kreditu po banu. Ako se škole osnivaju na državni teret, odnosno na teret Komore i udruženja, opštine su ipak dužne dati školske prostori, ogrev i osvetljenje.

(2) Za troškove izdržavanja opštinskih obrtnih produžnih škola i kurseva upotrebiće se Fond za pomaganje obrtnih stručnih škola u čiju korist idu sve novčane kazne ubrane na osnovi kaznenih presuda po ovom Zakonu. U koliko pojedine opštine nemaju same dovoljno sredstava za izdržavanje ovih škola, Minister trgovine i industrije može dati potrebnu pomoć iz državnih sredstava.

(3) U opštini u kojoj je osnovala država, Komora ili udruženje koju obrtnu produžnu školu ili kurs, i u istu polaze svi učenici (šegrti) koji su obavezni da pohađaju školu, tada prihvati iz spomenutoga Fonda idu u korist dotične škole. Ako postoji više takvih škola onda se prihvati dele u odgovarajućem srazmeru.

Čl. 223.

(1) Pohađanje obrtnih produžnih škola obavezno je za sve učenike (šegrti) i pomoćnike (kalef) koji su mlađi od osamnaest godina. Sposobnosti obrtni dužni su da tom svom osoblju daju u okviru radnog vremena slobodno vreme potrebno za pohađanje ovih škola kurseva.

(2) Ministar trgovine i industrije može uredbom da reguliše polazak obrtnih produžnih škola, kurseva za one učenike koji imaju veću školsku spremu od osnovne škole.

Čl. 224.

(1) Ako u jednoj opštini postoji obrtna produžna škola koju je osnovala Komora, udruženje, društva ili obrtna preduzeća, učenici i pomoćnici do 18 godine, koji tu školu pohađaju, oslobođeni su od obaveze pohađanja opštinske obrtne produžne škole samo u slučaju ako se time ne sprečava rad u opštinskoj školi.

(2) Ministar trgovine i industrije može narediti obavezno pohađanje izvesnih privatnih obrtnih škola ako u opštini ne postoje odgovarajuće obrtne produžne škole.

Čl. 225.

Knjige i učila dužni su obrtnici (poslodavci) da daju učeniku. Ako to u nekim mestima čine opštine, onda su obrtnici dužni da opštinu oštete za cenu stvarnog koštanja.

Čl. 226.

(1) Nastava na obrtnim produžnim školama traje deset meseci na godinu. Broj nastavnih časova ima da bude devet časova nedeljno. Časovi ne mogu početi pre 7 ni trajati posle 19 časova, niti se mogu držati nedeljom. U jednom danu nastava ne može da traje duže od pet niti manje od dva časa.

(2) U granicama prethodnog stava određuje vreme nastave prvostepena upravna vlast.

(3) Pomoćnicima obaveznim na pohađanje škole računa se vreme provedeno u školi u radno vreme.

Čl. 227.

Bliže odredbe o organizaciji i nastavnom planu ovih škola propisuje Ministar trgovine i industrije po saslušanju Komora uredbom.

Čl. 228.

(1) U svakoj opštini gde postoji obrtna produžna škola postaviće se u cilju vršenja neposrednog nadzora nad tim školama mesni obrtni školski odbor. Njegova dužnost jest da vodi brigu o uspehu i napretku tih škola.

(2) Pretsednik mesnog obrtnog školskog odbora jest pretsednik opštine ili član opštinskog odbora koga on odredi. Članovi su tog odbora upravnik, odnosno upravnik mesnih obrtnih škola, četiri predstavnika obaveznih stručnih udruženja, koje ta udruženja biraju, odnosno ako udruženje ne postoji, onda četiri obrtnika iz dotičnog mesta koje nadležna Komora odredi, zatim jedan predstavnik Komore za trgovinu, obrt i industriju i Radničke komore, u mestima gde je sedište Komore i školski lekar.

(3) Društva i preduzeća koja izdržavaju svoje škole mogu biti zastupana u mesnom odboru po jednom svom članu.

Čl. 229.

(1) U svakoj banovini biće jedan banovinski obrtno-školski odbor, kome će biti zadaća da se stara o celokupnoj stručnoj nastavi banovine.

(2) Pretsednik odbora je inspektor stručnih škola banovine, a članovi su: tri člana koje postavlja ban i tri člana predstavnik Komore, jedan trgovac, jedan zanatlija i jedan industrijalac.

Čl. 230.

(1) U delokrugu banskog obrtno-školskog odbora spada:

1. Nadzor nad ovim školama i njima sličnim privatnim školama, kao i nad radom mesnih obrtno-školskih odbora koji se imaju smatrati njemu podređenim organima;

2. Podnošenje predloga Kr. banskoj upravi za postavljanje nastavnog osoblja na školama;

3. davanje mišljenja i postavljanje predloga Kr. banskoj upravi po stručnim pitanjima i predmetima, kao i podnošenje izveštaja o stanju stručne nastave u banovini.

Čl. 231.

Vrhovni nadzor nad stručnom nastavom vrši Ministar trgovine i industrije.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki se piše v posredovalno in socialno namene obšinitva, vsake beseda 50 par. Najmanjši tiskanih Din 5.—.

Inteligentna gospodična zmožna dobre kuhe (prednost imajo strokovne učiteljice za gospodinjstvo), ki ima veselje do trgovskega posla, vodenje kuharskih tečajev, obisk strank v mestu, dobi stalno službo.

Ponudbe pod »Vestna« na upravo lista.

Gospodična, 30 let stara, s 60.000 Din in opravo, išče starejšega učitelja za moža pod šifro »Dobrosrčni«.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Waller Express, Ljubljana Stari trg 19.

Olje proti prahu, pisalna kreda, morske gobe, slikarske potrebščine nabavite ugodno pri firmi

CENTRALA V LJUBLJANI

MEDIČ-ZANKL

LASTNIK FRANJO MEDIC

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV

Domači proizvodi: Laneno olje, firnež, od najbolj preprostim do najfinejših lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv vseh vrst in nijanc. Kemično čiste, prstene in olupane suhe barve, steklarski klej, čopiče itd.

TOVARNE LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE. PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA V MARIBORU IN NOVEM SADU

Primerna ter koristna darila
so samo

Gritzner in Adler

šivalni stroj in kolo ter pisalni stroj URANIA. Najboljši material in lepa oprema samo pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

Telefon 2913 blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913
Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Narocajte vsa
slikarska dela
za družine, kole, urade itd.
v »Učiteljski tiskarni«
v Ljubljani, Franciškanska 6

★
L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15
DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.
★

FOTO APARATE
in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova
Ljubljana, Židovska ulica 1
in drogerija Wolfram, nasled.
M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

Najnovejši modeli.

Oglejte si igračne in otroške vozičke, tricikle, holenderje, male avtomobile, šivalne stroje, najnovejša dvokolesa, pnevmatiko itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovskata 4.a ce

Želimo Vam ugodne počitnice!

Še ugodnejše se boste počutili, če boste lahko a vseeno dostojno oblečeni

Brezobvezno si oglejte našo lepo izbiro ali zahtevajte obisk našega zastopnika

Aleksandra
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 8.

MELOUSINE

ustna voda, zobna pasta, zobni prašek so najboljša sredstva za negovanje zob.

Lekarna Mr. M. LEVSTEK V LJUBLJANI

Resljeva cesta 1, pri Zmajskem mostu.

Poštne pošiljke obratno.

Zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev in kirurških predmetov.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

NE POZABITE,

da Vas obleče za vsako priliko po najnižji ceni in najmodernejše priznana domača tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, DVORNI TRG ŠT. 3

Specijelno angleški in češki kamgarni, ševjoti itd. (tudi na metre) v najmodernejših vzorcih, perilo ter razni drugi modni in sportni predmeti, dežni plašči itd.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist »Učiteljskega doma« v Mariboru in »Učiteljskega doma« v Ljubljani